ASARRE - ALDIJA

IRUGARRENAGERRALDIA

Libe.—Zaldun ori, neure bakartasun onetan aldi asko igaro dodaz berbarik entzuten e-nebala, eta ezin jasan nagike orrelako saratarik. Arren, eskatuten dautsut ez dagizula otsik egin eta alargun baten oñazea ontsat artu daizula.

Ibon.—Ordaindu egiztazu zorra, eta laster nago txaidean.

Libe.—Esan dautzut len bere; orain ezin ordaindu naikizula. Etzirarte itxadon.

Ibon.—Baita neuk bere esan dautzuz: Gaur biar dodala txindia, ez barriz etzi. Gaur ordainduten ezpadaustazu, neure burua il bearko dot. Zu poztuko zeintikez oiz, baña neuri atsegin andirik eztaust emoten. Ez arranotan!

Libe.—Baña dirurik ezpadaukot, zer gura dozu dagidan be? Buru gogorra zara!

Ibon.—Orduan gaur eztaustazu ordainduten, ezta?

Libe.—Ezin magike.

Ibon.—Ederto, Emetik e-naz jelkiko ordaina emoten eztauste zun artean. (Jezarten da patxada ederrean). Etzirarte eztaustazu or laInduten ezta? ementxe jezarrita eukiko nozu etzirarte. Ondo nago. (Asarre altzaten da). Esan egiztazu: Bepkuari ordaindu bear dautset edo ez?

Ibon.—Jauna ez bai saratarik egin. Gorta batean bere etzagoz eta!

Ibon.—Bankuetzaz berba egiten dautset eta berak ostera gortea dakar arira. Emakumeen oldozkera zer da gero!

Libe—Ez ete dakizu emakumeakin berba dagizula edo?

Ibon.—Zer jakin bear dot! Gauza gatxa da benetan. Garago neuke kañoi baten agoan egoan bai? emakumeen artean baño.

Libe.—Lotsabakoe zara gero! Azikera oneko gizon batek onela eleuke berba egingo.

Ibon.— Ze barrabas! Zelan berba egingo dautsu ba? Zezeka, pantzeraz? (Asarrez berba egiten asten da). Madame, je vous prie... pennettez moi... avec le plus gran respect... Oso atsegin yat ene emakume ori, zorra eztaustazulako ordaindu gura. Asketsi min egin badautsut... Egun garbi ta ederra ezta, ene andra eder ori? Yanzki baltzak erara yatortzuz. Liraina zira zu benetan... (Burleka anitzean agur egiten dautso). Onela berba egin bearko dautsut ezta?

Libe.—Papaukeri ta astakeria!

Ibon.—Kontzo! (Berak egin daben legez). Papaukeri ta astakaria. ¡Il nozu ba! Zer egingo ete dot orain? (Beste era batera). E-zagoz ondo, emakumeakin berba egiten eztakidala uste badozu. Zuk artatxoriak bano nik emakume geiago ikusi dodaz. Andrak dirala-ta iru bidar neure burua sartu dot erritan ebiltzazenen artean. Amabi emakume bertan bera itxi nebazan eta beste bederatzik neu itxi ninduen. Goiko Jaunari eskerrak, andrak zer diran badakit. Bai emakume ori! Neu bere antziña biotzbera nintzan, maitalaria, biguna, zotin egiten neban eta illargiari adi gau lurean agoten nintzan. Maitasunari nengoala neurtitzak esaten neutsezan, amelauko edertolandunk egiten nebazan. Sarri biotzetik berba negian. Emakume guztiak eraulgiten neban. Geiagotan astoan entzean eztot ibili gura.

Agur! geiagotan e-naz jausiko esku samurrak egiten dabezan sare gogorretan. Begitxu baltzak, espantxu gorriak, izketa samurrak, illargiari agur samurrak, niretzako gauza atsegingarriak baziran bere gaur ezer eztabe balio... Emen dagozanak eztakit, baña beste guztiak, aldakorrak, guzurtiak, irainlariak, arroak, zoroak, ziztriñak, okerrak, eurokoiak, atsipekorrak eta labenak dira. Euren oldozkera aldatz bera doa. Burua zelakoa daben ikusteko artatxori bateri aditutea neiko da. Artatxori batek buru geingo dauko gonadun pilosopa batek baño. Kanpotik guztiak zarie gauza ikusgarriak. Yanzkiak, lañoak, pitxiak eta abar, baña gogora aditu daigun eta agur! kokodrilo batek gogo obea dauko- (Aurkiari oratuten yako). Eta ganera geien minduten nau, maitatuteko gai zariela uste zebek izatea. Onak eta samurrak zariela uste dozue...

Libe.—Jauna, mesedez alde egizu emetik...

Ibon.—Ez, amaitu a.tean eztot urten gura. Zeure entzekoen erruz asko jasan izan dot eta barriro bere esan bear dot emakumeak eztirala maitatuteko gai. Maitasuna dala esaten dabena, ezta gizonak atsipetuteko sarea baño. Gizonak benetan lan egiten daben artean ogia irapazteko, emakumeak negar-enpuluak ixuriten dabez ispillu aurrean. Atsipetuten gabez eta barre etzetik egiten dabe pozik. Esan egidazu mesedez emakume orrek, andra on, leial, iraunkor, apal, maite'or bat ezagutu ete dozun. Ez, ez eta ez. Zatrak eta motzak izaten dira soil soilik leial on eta samurrak, bana beste biderik eztaukielako. Andra on bat baño lenago aurkituko geunke edardun katu bat edo sei enkadun idia.

Libe.—Eta gizonak iraunkorrak dirala esango zeunke?

Ibon.—Bai orixe! Eta barriz dinotsut, baietz!

Libe.—Gizonak! Maitasunean iraunkorrak dirala, esatea bere. ¡Ja, ja! ¡Ori ganorabakokeria! Gizonetan onena, neure senarra izanzana. Nik biotzez maite neban, samurtasun larrez. Neure gaztaroa, ogasuna eta bizitza emon neutsezan. Bera zan niretzako Goiko Jauna eta agurtuten neban itzalez... Eta berak ostera... gizon onezan zan azek... sarri atsipetuten nindudan. Il dan ostean bere ingi artean emakume askoren idazkiak aurkitu dodaz. Aste luzeetan beiarrik itxiten ninduan eta neure aurrean beste batzuri maitasuna opalduten eutsen, eurekaz barreka ete olgetan etxeko ogasunak txasturik.

Eta gauza oneik gora-bera maite nebaeta liala, izan nintzaion. Orduan ez bakarrik; ilta ostean bere leilala nzaiko. Lanorma onein artean sartu naz ata bizitza guztian egongo naz yanzki batzak kendubarik.

Ibon.—(Barre biguna espanetatik kendubarik). Ezaitez nigana etorri yanzki batzen kontuaz- Atzamarrak mizkatuten nagoala uste ete dozu ala? Badakit zegaitik egozan lau orma artean eta baltzik yantzita: Geura entzungarria eta olerkarientzako emakume goralgarria izateko. Gudaritxo batek edo ulezapatodun olerkari batek leiotik igarotean esango dau: Emen bizi da emakume lirain bat, bizitzan espetxetu eta. Baña nik ondo ezagututen dodaz olako gauzatxuak...

Libe.—(Asarre). Olako gauzak zelan diñostazuz gero?

Ibon.—Bai anderea. Bizirik zagozala espetxean sartu zara, baña etzara aiztu, aurpegiko autsak ipinteagaz eta dotore yantziteko zapiakaz.

Libe.—Geldi or! Olan itz egiteko baimenik eztaukozu.

Ibon.—Niri ez zolako otsik gero! Edo zeure morroia nazala uste dozu! Gura dodana esateko azke jaio naz. E-naz emakumea, guzurra parraparra agoan erabilteko eta saratarik ez egistazu egin.

Libe.—Sarata egiten dabena zeu zara, zeu- Emetik utikan!

Ibon.—Ordaindu egistazu zorra, bai? eta laster naz kanpoan.

Libe.—Eztautzut ordainduko!

Ibon. — Eztaustazula ordainduko? Bai zera!

Libe.—Lauko bat bere ez! Entzuten ete dozu? Urte bete barruan artuko dozu zeure dirua, ez belaugo eta ez lenago. Utikan neure etxetik!

Ibon.—Andere ori, e-naz zeure senarra, ezta zeure ezkongaia bere, ta saratarik ez egistazu egin (Jezarriten da). Saratarik etzat atsegin.

Libe.—(Asarre bizian). Jezarri egiten al zara?

Ibon.—Bai, emakume polit ori.

Libe.—Mesedez urten egizu emetik.

Ibon.—Neure dirua ekarri.

Libe.—Eztot itzik egin gura olako morroi lotsabakoakin. Bazoaz? bazoaz?

Ibon.—Ez!

Libe.—Ezetz?

Ibon.—Ez!!!

Libe.—Ederto! (Timbrea joten dau). (Iker dator). Iker, lagundu egiozu jaun oneri aterafio.

Iker.—(Ibon'en ondora doa). Jauna, mesedez... Andereak aginduten dau...

Ibon—(Jeikiten da). Ixilik ago alper andi ori! ¡Aurpegia kenduko aut! Zatizati egin bear aut, alako ori!

Iker.—(Bildurrez atzerantza egiten dau). Koldobika!

Iker.—Eztago iñor bere etxean. Berretxikoak atzituten guztiak dabiltz goiko oyanean eta...

Libe.—Kanpora!!!

LAUAXETA.
(Darraike).

ÀZALPENAK

Munzuri jaunak itzaldi ba; egin eban. Euzko Aradi edo Estatutoatzaz Bakalduntar amorratuba ixan zan lateri jaun au, eta orain bere "moro leal" esaten geuntsoen arein antzera diñardube. Oneik eztagoz Euzkadi'ri, ezta euzkoen onari bere, eurak nundik igongo baño.

Munzuri'ren ustez euzko erki bakotxak bere aradui, besteakandik bananduta agertu biar dau. Euzkeraren aurka, euzko erkijen aurka, euzko erkijen aurka eta Bilbao Euzkadi balitzan itz egin eben jaun onek. Ezta ez jakiña, ezta euzkoen errija ezautu ezitearren, baña bai borondate txarra daukelako. Baña burutik kendu biar dautsoegu, Bilbao eztala euzko errija, Bilbao ezin dagila zabaldu, edatu bere ixatia beste euzko lurraldietara.

Euzkadi'ren burr ixateko. Bilbao'ri gauza asko palta yakoz. Diru apur bat euki arren eztira errijak buru ixaten. Edestiz, euzko usañez eta ezegaz ezta erri au, bestian buru ixateko. Euzkotarren artian, erri txikijak, andijak aña balio ixan dau. Ganera nundik nora Munzuri'ren asmua, Bizkai'ko erkijak araudi bakarra agertu biar dabela, ta ori Bilbaok gura dabena? Askatasun zaliak badira, erkaldetzaliak badira, aberrijaren aldez lan egin gura badabe, ez euzko aberrijaren aldez España'ren aldez bañao, argi esan dagijela. Eztogu nai euzko araudirik.

Ganera Euzko Araudi (Estatutoa) ren aldez itz egiten azten dira Euzko Ikaskuntzaren araudija zelakua dan jakin gabe. Jauntxu oneik eurak buru ixatia nai dabe, ñoiz eztogu esan euzkotar zintzuak, erki bakotzak bestiaren merpian jarri biar dala. Euzko Araudijan bakotxak bere alak eta agintaritza bidiak euki dauz, baña biarrekŭa dogu Euzko errijak iraungo badau, ndar batian orok agertzia.

Olako izlarijak dana laskituten natorz, ez euzkoerrijari biderik onenak agertzeara. Ba imoro lealak antziñako bideetatik asi dira. Madrid guari labaukerijak egiten. Aldun batzar orokarr zer gura ete dabe besterik, orixe baño? Euzko erkijak bakotxak bere araudija agertzen badabe, laster beera jaurtiko dabez.

Sarri esan dogu, indarrik euki gura ixan ezkero euzkuak batuta ibilli biar dogula. Naparrua burutzar artuta. Besteok ezkara ezer ixan odestijan, baña Naparrau'k bere bakaldunak, bere edesti argija dauko. Ganera euzkotarrak antxe euren seaska euki eben. Semiak bananduta ikusi gura dabezanen aurka jo daigun. Euzko errijak naiko muinik dauko bere araudija egiteko. Bilbao'ko eta urj nagusijetako lau jauntxuk eurak nai dabena egin barik. Udalak ziran len errijaren ordezko berezijak, gaur zegaitik ez ostera? Betiko moropillua orixe da: geyan dagunak, bekuak ostikopetuten dau.

Baña eztira oraingo aldijok, barriketan ibiltekuak, edo aurrera edo atzera. Bilbo'ko udalak eztabela ezer gura? Or konpon, Ekintzakuak euzko errijaren aurka dagijela? Or konpon. Zozolistuak eztabela euzko usañik bere nabaitu gura? Eta zer guri, zer euzko errijari? Gutzijok bat egiten bagara, abertzaliak eta fuerutzaliak eta borondate oneko gixonak, lortuko dogu gura doguna. Arrotzak euzko araudija maite ez ixatia ezta arritzekua.

LAUAXETA.

EŔIJETATIK

ELGOIBAR

ITZALDIA

Gaur gabeko itzaldia Elgoibar'ko: Euzko Batzokian "Txindurri". Ermukua'ren gain dago. Gusti guztiok dakizute oso sutaua dala itzaldiak egiten eta guztiok etorri gabeko bederatziretan beroni entzutera.

JAIOTZA

Mutiko bat eduki dute Astigarraga'tar Ricardo'k eta emaztiak. Zorionak.

TRINIDADE

Biar igandez ospatuko da uri onetan Trinidade eguna, oste asko daki egun oietan emen izaten uri guztia bete da dirua eramateko tramakuluz bada emen "tio-bibo" txurrerira eta abar.

NASKALDIJA

Emen agurtan degu Irun'dik etorrita Yeregi'tar Joseba apaiz gurgarria.

AIXERIXA.

GETXO'TIK

GEURE ELEATZAZ

Euzkel ikastola aldezko Batzordiak bizkor diñardu bere lanetan. Egun batzuk barru amaituko dirala euzkereako ikaskayak eta or dabil ekin eta ekiñ diru apur bat, idazti batzuk saritarako batuten. Entzun dogunez gomutako berezi bat emongura dautso ikasle bakoitzari ta edozelakua eztala ixango dirudi.

Badakigu zelan Abertzale zintzo batek eun laurleko emon dauzala ta beste askok be euren sakelak utzituteko asmua daukela beste aitatu dogun ori baño gitxiago ez ixateko.

Geure gazteri ta umetxuberi atsegin jakola gumutaki ori eztago zer esanik be baña batez be euren zaletazuna indartsuago asiko da ta gure elia ezta ain errez galduko.

Orain arte aurreratu dana ez galtzeko udian be astian bein euzkel ikastola zabalduko da nagosientzako, ta umiak ben lez jarraituko dabe.

JAYOTZA

Uri onetan ain ezagun diran Basarate'tar Xaber ta Mota'tar Mirenek alabatxu bat euki dabe. Ama ta jayo parrija ondo, dagoz. Zorijonak.

E. I. R.

ERMU'TIK

JEL ZABALKUNDIA

Jel-azija zabaldu daigun, biar larumbaterako eraldu dauskue, itzaldi abertzoi bat, gure nagusi, edo agintariak; ospatuko da, Ostatuko areto aundian, illuntzeko bederatziretan. Izlariak aukeratu dauskuez, bata erderazkua, eta bestia euzkalduna, oneik dira:

Erderaz, Askoaga'tar Koldobika, Eibartarra, eta euskeraz, Garmendia'tar Jon "Zeleta", soraluzetarra.

Guziok etorri; naiz emakume, eta naiz gizakume, guztiot dituzuz, atiak zebalik, eta danok biar ostatxera.

Gora Euzkadi!

ERMU ZALE.

MENAKA

ABERTZALETASUNA

Iragarrita egon zan lez igandian egin eben bazarra uri buru batzarrekoak. Asko batu ziran batez bere gaztiak gagotsu dagoz eurok aberriaren alde lan egiteko. Lengoan ganera ainbat bazkidetu ziran Lendakarizat autu eben Zubiaur'tar Juan Pablo abertzale zintzoa. Zorionak beroneri eta uste dogu eurok aberriganako gauken maitasunari begiratu ezkero lan asko egingo dabela ta erri onetako Jel alderdia ondo atonduko dabela iya ba zelan egiten dozuen.

Oretako nik uste dot ekarri biar leitikezala Bilbao'ko Euzko Gaztediko gizon bi bertan itz egin dayen; bada gertu dagoz eurok edonora yoateko Jel azia zabalduten. Igaro diran ainbeste urtetan eztagulez ezer entzun, badago bear izana.

Igandian ikertau genduezan Bermeo'ko mendigoizale aldriak. Tamalez belu eldu ziran ta esan lagun azkorik egon agoa zabalik egon giñan euren euzkerazko abesti ederrak entzuten. Mutillak dira eurok abestuten. Noz ikusiko ete doguz emengo gaztiak olan abestuten Lotsagarria da ba emen jazoten dana zer esaten daben eztakiela ibilten dira eurengo gaztiak erderazka abestiak abestuten. Eskerrak zueri Bermeotar gazteori eta ga. Aorten bazare beste egun baten berton eguna igaroteko.

Illa onen zazpian izango dira Juezen auteskundiak eta orain dana naikotute egon biar deu bere denpora guztian arazo ori bere gañian euki bear izan danalako, eta orregaitik barria izentau bear da eta guk jeltzaliok bere geure kandidatoak imini bear doguz datorren igandian.

DONO.

AZPEITI'TIK

1931'garren Garagarrilla'ren 7'an ospatuko diran jaialdiak Bereziartua'tar Iñaki (Takolo). Pelotari izanaren omenez.

Egitarau:

Goizeko amarretan. Jaupa ixilla Txadon Nagusian il diran azpeitiar pelotarien gogo aldez.

Jaupa ondoren. Pelota-leku-txikian ezarriko dan arri-idazkunaren agerpena.

Amaiketan. Pelota-leku bertan partidu ikusgarri bat Gipuzko-Pelota-Batzako txapeldun Etxarri anaiak, Iguaran ta Aramendi (bigarren txapeldunen) aurka jokaturik.

Ordubatean. Pelota leku muzakide, Gernika'ko Zuaitz Egurastokian. Takolo'ri eskeintzen zaion oturuntza jatetxe, ospatsuak, jarraiken eran emanik.

Zizka-mizkak
Ugolua Balentzi-erara
Erregosi aldatuak—Legatza salduan
Olloa bere ezkotasunean—Urara

Mai azkenak
Esnezkoak ta igaliak
Akeita, txola ta txokorra
Ardoa ta sagardoa.

Oturuntz saneurria, 8 laurleko.

Arratsaldeko lauretan. "Vista Alegre" deritzen zaion pelota lekuan partidu eder bat jokatuko dute Indar'tar Karla ta Gamborena'k Embil ta Olaiz'en aurka. Antziñako euskel kirol ederra dan joko-garbiz jokatuko dute pelotari ospatsu auek. Omenaldi onen eralgitzak dauzkan txindi-banaketak gutxitxe arren, sarbide saneurria laurleko bat izango da.

Ondorenean- Gernika'ko Zuaitz Egurazlokian, eusko-jaia, erri-erresbatz ta txistulariak dantzakizun batzuk joaz, Amaierako, pelotari izanak ta jai onetara etortzen diranak, aurresku aundi bat dantzatuko dute.

Jai auek eratzen ditun batzordeak uste du gipuzkoak pelotazale guziak ta batez ere Azpeiti'ko erriak bere laguntasuna eskeñiko dutela lenbiziko aldiz, eusko kirol eder ta berdingabearen seaska dan, ibar onetan antolatzen dan "Pelotaren eguna" urrengo urteetan eratuko diranen erakutsi izan dedin, ta orobat, jokaldi guzietan bere zindotasuna azaldu izan zuan Bereziartua'tar Iñaki (Takolo) pelotari bulartsuak aspalditik irabazia daukan omenaldia bear dan bezela ospatzeko.

Oturuntz-txartelak, Donostin, Txoko akeitetxe ta Politena Edaritegian, ta Azpeitin, Gibert'tar Bingen, Otamendi'tar Silbester ta Alberdi'tar Lukin salostetxietan.

BATZORDEA.

Geure arerioak EUZKADIrik eztabe irakurten, eta geuk ¿zer dala ta euren izparringiak irakurten doguz?

EUZKADIren arpidedun gaur egin zaitez eta bear dozuna baño eztozu egingo.

GALDAKANO

¡BEGIRATU ONDO!

¡Galdakanotarrak, Galdakanotar maiteak! Zuek ondo dakizuen lez, biar da auteskunde edo botaziñoko eguna, biar igandean, illa onen azkenengo egunean. Biarko egun ori ba garrantzi edo inportantzi aundikoa izango da gure erri maite onentzat.

¡Galdakanotar maiteak! Biar geure eskuan egongo da gure erri maite au bear dan lez ta ondo zainduaz edo gobernauaz galdakanotarrentzat gauza onak edo txarrak ekarriko dituan Udal edo Ayuntamentua ipintea. Biar geure eskuetan egongo da Galdakano'ko erri maite au bear dan lez ta ondo edo bear ezdan lez ta txarto zaindu edo gobernauko daben ziñegotzi edo kontzejalak Udal edo Ayuntamentuan sartutea.

Geure erria ondo izatea nai dogu. Orregaitik ba, Galdakanotar maiteak, ondo begiratu, ondo oldoztu edo pentsau biar zeuen autarki edo botoak nortzuri emoten dautsazuezan. Erria ondo ikusi nai ba'dogu erriko agintariak gizon zuzenak izan daitezen bear dogu, ta orregaitik ba, onetarako bear dogu geure autarki edo botoak gizon zuzenai emotea. Errian zainbide edo "administraziño" argi ta garbi bat bear dogu, ta ez iñon diran txakurkeriak egiñaz geure lepotik bizi nai daben "kasike" lotsabageak illunpetan eta loitasunaz beterik egin gura dituen naste-borraste ta suskeikeriak lakorik. Erriko ogasuin edo interesak zuzen zaindu ta erria ondo begiratua izan dedin bear dogu.

¡Galdakanotarrak, entzun ondo! Baserritarrak, gure baserritar edo labradore maiteak euran abere edo ganaderakaitik ordaindu edo pagetan dituen zerga edo kontribuziñoak gitxitu egin bear dira, ta lagundu baserritarrai, eurai egiten yakezan lotsabagekeriak aundiak dira-ta. Erriko bideak atondu ta obeto ipiñi bear dira, batez be baserrikoak, eta bear diran tokietan argiak yarri. Erriko garbigallu edo saneamentuak eta iturriak obeto ipiñi bear dira, euran garbipenak obeagotu ta bear diran lez urak eta abar ipiñiaz.

¡Galdakanotarrak! geuk bear ditugun gauzak lortu nai ba'ditugu erria ondo zaintzen eta erriaren aldez lan egingo daben gizonai geure autarki edo botoak biar emon bear dautsaguez. Eta geure erri maite au ondo zaindu ta ondo ipinten aleginduko diran gizonak or daukoguz, Euzko-Alderdi Jeltzalia'k edo Partidu Nazionalisteak izentaurik daukozanak; ortxe daukoguz geuk bear doguzan gizonak. Eta orregaitik ba, biar guztiok emon bear dautsoguez geure botoak abertzale edo nazionalistai, Partidu Nazionalistatik datozan gizonai. Oneixek dira bakarrik gure aldez datozanak. Ez yaramonik egin beste batzuei, labankeriakin datoz geu galdu nairik-eta. Ezdogu bear zozolisto ta abar españar alderdi zitalakin bat egiñik edo alkarturik geure agintari izan gura dauan zigonik. Euzkadi'ko erri bat gara, ta Euzkadi'ko erri baten lez bizi nai dogu, ez España'ko ta ez iñongo beste alderdirekin alkartasunik ez dauken euskotar benetakoen agindupean.

¡Galdakanotarra! emon ba zeure botoa biar Partidu Nazionalistako gizonai.

¡Galdakanotarrak, aurrera! ¡Gora Galdakano! ¡Gora Euzkadi!

ALGORRI.

Euzkal Orri onen irakurleak, ain maite daben izkuntzaren aldez egiñiko agurtzat artuko dabe euzkerazko iragarkiak ipintea. Salerosleak ulertu bele ondo.

EGUNEKUA

EUZKADI'TIK

EMAKUME ABERTZALE BATZA

Ona emakume abertzaliak egin gura daben lan ederra. Guztijak bazkun baten alkarturik, joko dabe Euzkadi'ren aldez. Auxe da lanik berezijena emakumian artian, eurak diralako, abertzalian bijotzak sutu ta eratu biar dabezanak. Euzkadi'ko emakumiak beti ixan dira abertzaliak, baña bananduta ibilli ixan dira. Gaur euren bazkura eukiko dabe, euzkeraren aldez, abendaren aldez lan dagijen. Emakume Abertzale Batza onetan eztira bazkidetuko, Bilbao'n bixi diranak bakarrik, errijetakuak bere bazkidetu biar dabe. Bat bere ezdaitela geratu bazkidetu baga.

IKURRIÑAK

Yente askok itaunduten dau EUZKADI'ra nun aurkituko dabezan euzko ikurriñak. Bilbao'ko Euzko Gastedija'ra itaundu egixube, antxe dagoz sagai ikurrin ederrak bata. Txeigo edo balkoietarako bakarrik ez, autuak bere gura ixan ezkero berebizikuak daukez antxe. Ederrak eta merke.

AUTESKUNDE LANAK

Auteskundiak dirala-ta yentia asi barriro lan egiten. Bijar auteskunde barrijak egin biar diran errijetan zuur begoz orok, ezkertarrak deabrukerijak egiteko gertau daguazalako. Goxian goxik abertzaliak juan beitez Colegioetara, antxe auteskundia amaitu arteko egoteko. Ez ixan bildurrik, sarata egiten dabenari ots andijaguaz erantzun biar yakolako.

ARRASATE'KO ENDORE JAUNA

Arrasate'ko endoria askatasun eta demokrazi zalia dala ezin esango dogu onik aurrerantzian. Asi ziran udaletxian autarki bitartez Euzkadi'ko udalak dagijen lanean alde ixango baziran edo ez, baña endore orrek galdubak eguazala ikustian ezkertarren asmuak, sarratu eban batzarra. Errijak oso gogor egin eban endore orren aurka Rezuzta jauna espetxera sartu gura ixan eban abertzale dan Uriarte jauna, baña laster errijaren asarriak atzeratu eragin eutson bere asmua. Orra zelako askatasuna maite daben erkaltzaliak.

GAZTEIZ'EN

Gazteiz'en batu dabez udalak, baña Aldundi ordez daguanak bere asmua bakarrik entzat attzia gura ixan ebalako, itzik egiten bere ez eutsien itxi. Orra udal guztijak oso asarre geratu dira, olako yentiagaz iñora ezin garalako juan. Euraña baño eztabelako egin nai.

LANDABURU'REN ITZALDIJA

Landaburu'tar Pantzeska Jabier lateri zuur gastia, entzutetzuba da Euzkadi'n. Orain itzaldi euki dau Autonomi gauzetzaz. Itz ederrak esan ebazan euzkuak batu ta araudi bat egin dagijen. Asarre bizija agertu eban Bloketarren aurka, lotza barik udalen asmuan aurka dagijelako. Txalotuba ixan zan.

EUZKALDUNAK
ZAPATA MERKIAK EROSTEKO RAMONA'TAR ZECILIO'REN ETXIA SOMERA, 1.

NAPARRUA'KO UDALAK

Ona emen zenbat udalak ontzat artu daben Euzko Araudijaren aldezko lana: Napartarrak beti ixan dira buru olako arazuetan eta gaur bere agertu dabe euren asmua. Gora Naparrua, geure anai nagusija.

Iruña'ko aldetik:

Adios, Anube, Añorbe, Arakil, Arraiza, Arbizu, Belaskoain, Bertizarana, Biurrun-Campanas, Ziriza, Etxarri, Etxauri (Aran) Elgorriaga, Ezkabarte, Eneriz, Gulina, Iturmendi, Juslapena, Labayen, Beunza, Lakuntza, Legarda, Lesaka, Leiza, Muruazabal, Olaibar, Obanos, Olza (Zendea), Iruña, Puente la Reina, Tirapu, Ukar, Uterga, Vidaurreta ta Zabalza.

Aoiz'ko aldetik:

Abaurrea Alta, Abaurrea Baja, Aibar, Aoiz, Aranguren, Arze, Aria, Aribe, Arriasgoiti, Burguete, Burgui, Kaseda, Castillonuevo, Egues, Elorza, Erro, Eskaroz, Eslaba, Esparza de Salazar, Esteribar, Ezprogi, Gallues, Garayoa, Garde, Garralda, Guesa, Huarte, Ibargoiti, Isaba, Izagaondoa, Izalzu, Jaurrieta, Jabier, Larrañaga, Lentxe, Lerga, Liedena, Lizoain, Longida, Lumbier, Monreal, Nabaskues, Otxagabia, Orbaizeta, Orbara, Oronz, Oroz Betelu, Petilla de Aragon, Romanzado, Ronkal, Roncesvalles, Sada de Sanguesa, Sanguesa, Sarries, Tiebas, Unzitl, Urraul, Urraul Bajo, Urroz ta Urrainku.

Estella'ko aldetik:

Abaigar, Abarzuza, Aberin, Aguilar de Codes, Allo, Ameskoa Baja, Anzin, Aranaratxe, Aras, Arellano, Armañanzas, Artazu, Arroniz, Ayegi, Azuelo, Barbarin, Bargota, Cabredo, Zirauki, Desejo, Dicastillo, Espronceda, Estella, Etayo, Eulate, Cenebila, Goñi, Gesalaz, Guirgillano, Iguzkiza, Lapoblación y Meano, Larraona, Lazagurria, Lerin, Lodosa, Los Arcos, Lukin, Mañeru, Marañon, Mendaza, Moretin, Mues, Nazar, Olexua, Oteiza, Piedramillera, Salinas de Oro, Sartaguda, Torralba, Urbiola, Villamayor ta Villatuerta.

Tafalla'tik:

Beire, Berbinzana, Funes, Milagro, Marzilla, Mendigorria, Miranda, Murillo el Fruto, Pitillas, Pueyo, San Martin de Unx, Santonain, Tafalla, Uxue eta Unzue.

Tudela'tik:

Buñuel, Cintruenigo, Fontellas, Murtxante ta Ribaforada.

CORPUS EGUNEKO IBILDEUNA

Bizkai'ko gobernadore jaunak debekatu dau Corpus egunean Bilbao'n egiten dan ibildeuna. Orra zelako askatasuna emoten daben oneik. Errasoya dauke Martinez jaunak bere aldetik debekatuteko, pozik itziko lenken arren, beti dira arerijo batzuk matxinada bat egiteko erea ortxe aurkituko leukielako. Eztira egunok ibildeunak egiteko. Gobernadore jaunaren asmuu ezta txartzat artu biar baña bai katolikuben arerijoena.

BERMEO'KO SASILETRADUBEK

"El Liberal" deritxon izparringitxu deabru bat beti dabil guzurra parra parra darijola. Aspaldijan idazkolekuak eta errijetakuak alkarren leyan dabiltz bestian aurka zeiñek gauzarik andijenak esan- Atzo Bizkai'ko gobernadore jaunak guzurtu egin eban Bermeo'tik idazten daben sasiletradube. Guzurra zala iñuan arek iñuana. Orra zelako izpar ingiyak dabiltzazan.

"EL NOTICIERO BILBAINO"

Izparringi onek idazti ederra dakar Bilbao'ko udalak artu daben erabakijaren aurka. Delubago erabagiko ei dau Euzko Estatutoatzazko asmua, baña noiz itaunduten dautso izparringijak? Noiz artuko dozube erabaki ori, datorren illean aldunbatzarrare eldu biar bagara? Ederto dago lantxu ori eta zorijonak emoten dautsoguz "Noti" izparringijari. Orrela jarraitu begi.

LAN BAKUAK

Lan bako asko daguala ta negarrez dabitz gixon asko, baña orra zer jazo dan batzukin. Erkoreka jaunak Ordunte'ra biladu dau amazazpi langille. Bi ez ziran araño eldu. Bestiak lanean asi ta eguna amaitu baño len Bilbao'ra atzera etorri ziran. Sei bakarrik lanean geratu dira. Orra langilleak egin nai dabena, alperrean egon eta iñoren kontura jan. Lan barik daguazala diñuenak, lanik eztabelako egin gura da. Lana badago gura dabenentzat.

ESPAÑA'TIK

MACIA'REN ITZAK

Madril'dik.—Kataluni'ko "Generalitat" eko buru dan Macia'k "Sol" egunkariaren mutil baten agerpide oneik egin dautsoz:

"España'tik diñoe, Kataluni aldera biotzlokarri errimea dagola. Guk alkar aditu daigun gura neuke nik. Orduan "separatismo" bildurrik elegoke.

"Orain idatziko dogu Kataluni'ko oinarri-legea. Batzar guztizkoetan Kataluniagoz alkar-gurea agertzen ba da, ez dago geiago itzegin bearrik, baina Errepulika alkartuaren ordez "bakarra" gura ba leu Espaniak, ezin giñeike ontzat artu aren erabagia. Errepulika alkartera gogo guztiz nai dogu."

Kataluni'ko gudari-oste edo ejertzituari buruz, Españiak alkartasunik gura ez ba leu, bakartasuna baino, gauza erreze litzateke: Kataluniak bere gudari-taldea izango leuke, beren oldez edo borondatez osaturiko gizonakaz. Elitzateke katalandarrik iñor bere indar-beartuko, Katalunitik era iskillo edo armak yasoten.

MADRIL'EN BILDURRA

Madril'dik.—Erenegun gau-lenetik txinelak ugari inguratu eben erri-barruko ministru-etxea- Baita Espani'ko Diru-etxea, eta Bake-zaintzaleen etxea.

Zeren bildurra ete zan? Ez dakigu.

ZER ETE DA?

Madril'dik.—Emeko egunkari batek Valencia'ko urrutidazki edo telegrama bat barriro argitaratzen dau era ontan:

"Datorren illaren 28'garrenean Batzar erabarritzaile guztizkoetarako auteskunderik izango ete da?

Alan esan dan arren, ba leike besterik izatea erriaren guraz. Errepulikea bere aulkian sendoago yezarri daiten.

Ba leike erri guztiak egiteko barri baten bidez beste bide bat urratzea, ezkertarrak alaitu daitezantzat.

Ezin daikegu gauza onen beste zertzeladarik emon oraingoz. Geure betiko deadarrez amaitzen dogu, lengo illaren 14'garrena baino len egiten genduan lez: Gora Errepulikea!"

¿Zer ete da?

ASTURIAS'KO OPORRALDIA

Oviedo'tik.—Atzo artu zan erabagiaz bestera, sindikalistak ez dabe gaur ya opor guztizkora.

Langille batzuen batzuk geratu dira lanera barik eta besteairi indar eragin gura izan deutse, baina ez da okerrik gertatu.

Gijon'en langille guztiak loturik dagoz, baina bakerik ez dabe galazo une baten bere.

RUSIA'KO DIRUA

Londres'ko egunkari batek diñoanez, Españiko matxinadari laguntza andia emon deutse diruz sovietarrak, euren eragille batzuk autortu dabenez.

Españiko Diru-etxeak Bartzelona'n daukan orde-etxean iru milloe laurleko ipiñi ebezan epe barik. Milloe orreitatik bi, matxinada egiten eralgi ziran.

Enparaua Gobernuaren aurka eralgi el da, guztiz gorria ez dalako.

Diru geiago bere ekarri ei dabe sovietarrak, biurrialdiak erazoteko.

Gobernuak eta beraren aldekoak ez eutsoen eta ez deutsoe yaramon andirik egiten komunistairi, gitxi dirala-ta; baina bildur izatekoak dira, ta Gobernua bere ez edo dago len baizen lasai.

CHOQUE FATAL

Un motorista muerto

Comunicaron ayer de Gernika que en el kilómetro 6 de la carretera de Bermeo, en el punto denominado San Cristóbal, de Busturia, chocó una moto con la camioneta BI-9278, guiada ésta por Sigfredo Escobedo Bringas, de 24 años, y la moto por Alfonso Madariaga Bilbao, de 42 años, de profesión tratante de ganado.

Ambos vehículos iban con dirección a Pedernales y, sin duda, el conductor de la moto no debió advertir que la camioneta había parado en la parte derecha de la carretera, en la dirección en que viajaba, deduciéndose que desarrollaba una gran velocidad, precipitándose sobre la camioneta y empotrándose sobre la misma por la parte trasera de ella, por lo que resultó herido el señor Madariaga e ileso el shofer Sigfredo Escobedo.

En la misma camioneta fué trasladado el herido a la Clínica del doctor don Domingo Alegría, y al tratar de practicarle la primera cura no la pudo realizar por haber dejado de existir, por lo que se concretó a certificar su defunción.

El juez de Primera Instancia e Instrucción de este partido se personó en la aludida Clínica, disponiendo el traslado del cadáver al depósito judicial.

ACADEMIA MINERVA
Carrera de Comercio
Preparación para los examenes de septiembre. Comienzo, 1.° junio. DIRECTOR: don Pedro Cabezuelo. Orueta, 1. BILBAO. Tel. 14.146.

SE VENDE
En liquidación existencias. "MARMON" 8 cilindros. Chasis camioneta dos toneladas "RENAULT", MONAXIS "RENAULT", nuevos y sin matricular, en precios ventajosisimos.
AGENCIA RENAULT. Gran Vía, 35.

SASTRERIA-CAMISERIA
AUGUSTO
Gran Vía, 33. Teléfono número 16.489.
Novedades en país y extranjeros.